

διπλωματική εργασία:

μικρό κέντρο βιβλίου στα εξάρχεια

επιβλέποντες καθηγητές: σταυρίδης σ.
καραδήμας κ.

σπουδάστριες: καλαντζή άρτεμις
καραβά ματίνα

ιούλιος 2012

περιεχόμενα

Περιεχόμενα	σελ. 1
1_επιλογή θέματος	σελ. 2-3
2_ανάλυση περιοχής μελέτης	σελ. 4-5
3_ανάλυση κτιρίου μελέτης	σελ. 6-15
4_σκίτσα πορείας	
4.1_προσέγγιση	σελ. 16-17
4.2_επεξεργασία	σελ. 18-19
5_σχέδια κατόψεων	
5.1_κάτοψη υπογείου	σελ. 21
5.2_κάτοψη ισογείου και ενδιάμεσης στάθμης βοηθητικού	σελ. 23
5.3_κάτοψη ορόφου	σελ.25
5.4_κάτοψη δωματίων	σελ.27
6_σχέδια τομών και όψεων	
6.1_τομές (οικίας Λαπαθιώτη)	σελ. 29-33
6.2_όψεις (οικίας Λαπαθιώτη)	σελ. 35-39
6.3_τομές (πρότασης)	σελ. 41-43
6.4_όψεις (πρότασης)	σελ. 45-47

1

επιλογή θέματος

προβληματισμοί

- μεγάλο ποσοστό ανενεργού κτιριακού αποθέματος
 - _το ζήτημα των διατηρητέων
 - το κράτος δεν διευκολύνει τους ιδιοκτήτες και καθιστά την αγορά και τη συντήρησή τους μη προσοδοφόρα επένδυση
- ανάγκη επανασύνδεσης αστικού ιστού
 - _ήπιες επεμβάσεις
 - _ενεργοποίηση κενών κελυφών
- διατήρηση και ανάδειξη ιστορικής συνέχειας της πόλης

επιδίωξη

σύνδεση υπάρχοντος ανενεργού κελύφους διατηρητέου_
με μια σύγχρονη κατασκευή
_με σκοπό την ενεργοποίησή του μέσω ενός σεναρίου λειτουργίας
και την απόδοσή του στο δημόσιο χώρο

2

ανάλυση περιοχής
μελέτης

κόμβος πεζοδρόμων Κουντουριώτου και Μεθώνης

κενό οικόπεδο_
ιδιοκτησία Πανεπιστημίου Αθηνών

οικία Λαπαθιώτη

λαϊκή αγορά

3.1

οικία Ν. Λαπαθιώτη
Οικονόμου και Κουντουριώτου,
Εξάρχεια

ανάλυση κτιρίου
μελέτης

ο Ναπολέων Λαπαθιώτης (31

Οκτωβρίου 1888 – 8 Ιανουαρίου 1944) ήταν Έλληνας ποιητής του μεσοπολέμου.

Γεννήθηκε και έζησε τα περισσότερα χρόνια του στην Αθήνα. Ο πατέρας του, Λεωνίδας Λαπαθιώτης (1854-1942), κυπριακής καταγωγής, ήταν μαθηματικός και ανώτατος στρατιωτικός, που διετέλεσε βουλευτής το 1903-1905 και έγινε υπουργός των στρατιωτικών το 1909. Η μητέρα του, Βασιλική Παπαδοπούλου, ήταν ανιψιά του Χαρίλαου Τρικούπη.

Άρχισε να γράφει ποιήματα από παιδί. Ένα πρωτόλειο έμμετρο δράμα του εκδόθηκε με φροντίδα του πατέρα του. Στα γράμματα εμφανίστηκε επίσημα το 1905, στο περιοδικό Νουμάς. Το 1907 μαζί με άλλους εννιά νεαρούς λογοτέχνες ίδρυσαν το περιοδικό Ηγησώ. Αποτέλεσε αντιπρόσωπος της αθηναϊκής σχολής του νεορομαντισμού και νεοσυμβολισμού.

Εκτός από ποιήματα, έγραψε επίσης πάνω από 100 πεζογραφήματα, πολλές δεκάδες διηγήματα, καθώς και επιφυλλίδες και κριτικά και αισθητικά κείμενα. Το έργο του βρίσκεται σκορπισμένο σε περιοδικά και εφημερίδες. Η μοναδική του ποιητική συλλογή δημοσιεύτηκε το 1939, ενώ μετά τον θάνατό του, ο Άρης Δικταίος εξέδωσε, το 1964, τα ποιήματά του.

Αυτοκτόνησε τη νύχτα της 7ης προς 8η Ιανουαρίου 1944 στο σπίτι του, φτωχός και καταπονημένος από τα ναρκωτικά.

Στο βιβλίο του "Η Ζωή μου", μια "απόπειρα συνοπτικής αυτοβιογραφίας", που έγραψε σε 29 συνέχειες για το περιοδικό "Μπουκέτο". Γράφει ο ίδιος: "απ' τα κεντρικά μας σπίτια να βρεθούμε σε μια ερημιά - γιατί το μέρος ήταν ερημιά, για τη μικρή πρωτεύουσα της εποχής εκείνης - μας στοίχισε παρά πολύ! Μια πρώτη μας επίσκεψη σ' αυτό μου έδωσε την εντύπωση μεγάλης καταδίκης".

Τό σπίτι του Λαπαθιώτη στα Ξέρχεια.
(Φωτογραφία Στέλιου Σουκαλίτη).

Το σπίτι μου δεν έχει πια καρδιά·
το σπίτι μου με τυραννεί σαν ξένο·
το σπίτι μου μια πλάκα είναι βαριά,
που με πνίγει – και μόλις ανασαίνω.

Την ίδια μέρα που έφυγες Εσύ,
κι αυτό, με μιας, μου πήρε τη στοργή του :
Μητέρα, αν ήξερες πώς με μισεί,
γιατί μ' άφησες μόνο στην οργή του;

Η οικία Λαπαθιώτη κτίστηκε γύρω 1870 και θεωρείται ένα από τα χαρακτηριστικά δείγματα του ακμαίου Αθηναϊκού αστικού νεοκλασικισμού.

Το κτίριο χαρακτηρίστηκε ως έργο τέχνης και ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο σύμφωνα με τον Ν.1469/50 με το ΦΕΚ 671 20/10/1984 από το Υπουργείο Πολιτισμού μετά από επιστολή του συγγραφέα κ. Γ. Ιωάννου, τον Δεκέμβριο του 1983. Με το ΦΕΚ 1153Δ27/11/1986 κηρύχθηκε ως διατηρητέο κτίριο από το ΥΠ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Στις 3 Σεπτεμβρίου 1993 με το ΦΕΚ 1075 καθορίστηκαν ειδικές χρήσεις γης στις περιοχές των Εξαρχείων, Μουσείου και Λόφου του Στρέφη του Δήμου Αθηναίων, οι οποίες αναφέρονται σε δύο ζώνες. Για το συγκεκριμένο κτίριο, το οποίο ανήκει στη ζώνη 1, οι επιτρεπόμενες χρήσεις είναι: κέντρο ποίησης και λόγου, αρχείο εκθετήριο Ελλήνων Λογοτεχνών, κατοικία, πολιτιστικό κέντρο (και εν γένει πολιτιστικών εγκαταστάσεων), ξενώνας μικρού δυναμικού, χρήσεις κοινωνικής πρόνοιας, γραφείο αθλητικών συλλόγων.

Η συγκεκριμένη μορφή της κάτοψης προσεγγίζει περισσότερο τη γνωστή διάταξη των δωματίων γύρω από την αυλή σύμφωνα με το σχήμα των κατόψεων σε **διάταξη Γ**. Η παράταξη των δωματίων με πρόσβαση σ' αυτά από ανοιχτό διάδρομο προς την πλευρά της αυλής, με το χαρακτηριστικό χαγιάτι στραμμένο προς τη μεσημβρία είναι βασικά χαρακτηριστικά που συναντούμε σε λαϊκά κτίρια και σε άλλες πυκνοκατοικημένες περιοχές του κέντρου.

Η παράθεση αυτή των χώρων και η επικοινωνία από την πλευρά της αυλής σύμφωνα με τα παραδοσιακά πρότυπα δεν φαινόταν να δεσμεύει καθόλου την εξωτερική όψη του κτιρίου προς το δρόμο, η οποία ήταν απόλυτα δεσμευμένη στους γεωμετρικούς κανόνες του κλασικισμού.

3.2

Δυτική όψη

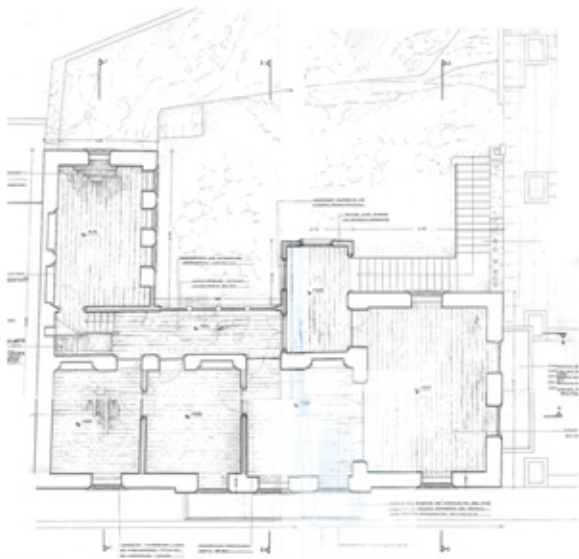

Ανατολική όψη

Νότια όψη

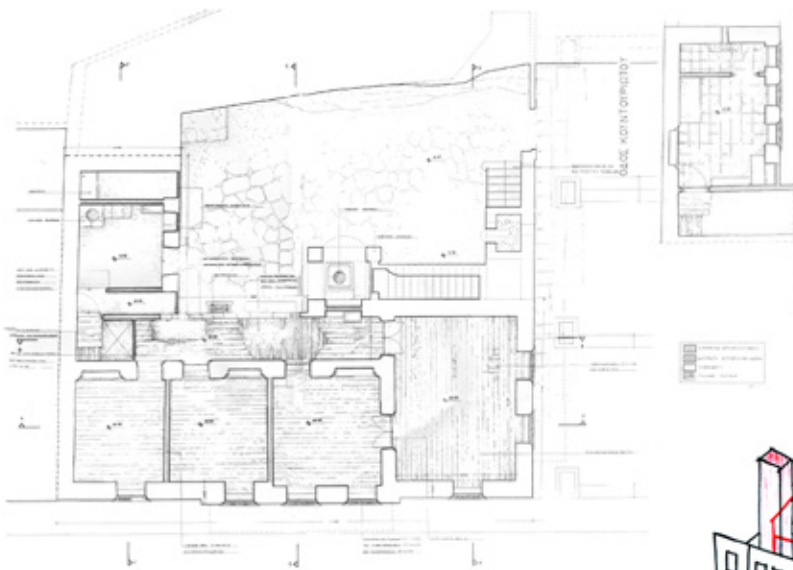
ανάλυση κτιρίου
μελέτης

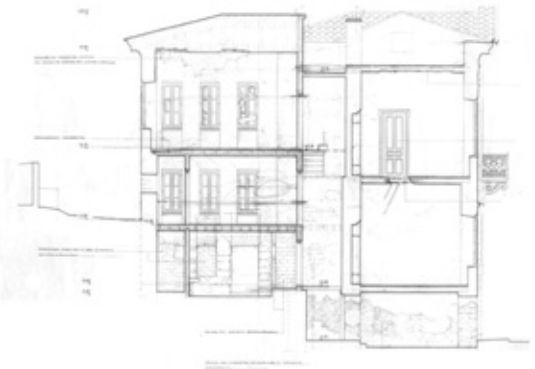
0405 ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Κάτοψη ορόφου

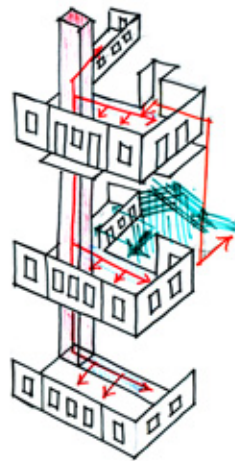
Διαμήκης τομή

0405 ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Κάτοψη ισόγειου και ενδιάμεσης στάθμης βοηθητικού

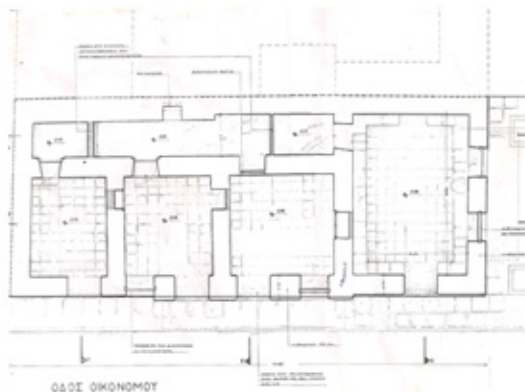

Εγκάρσια τομή

1η φάση

Η είσοδος στο κτίριο αρχικά γινόταν από το επίπεδο του ισόγειου, μέσω της πίσω αυλής του, στη νότια όψη του. Από το μεσαίο αυτό επίπεδο ένα εσωτερικό κλιμακοστάσιο μοίραζε τις κάθετες κινήσεις στο ημι-υπόγειο και τον όροφο. Ένα επιπλέον εξωτερικό κλιμακοστάσιο εξασφάλιζε ανεξάρτητη είσοδο από το επίπεδο της αυλής στον όροφο.

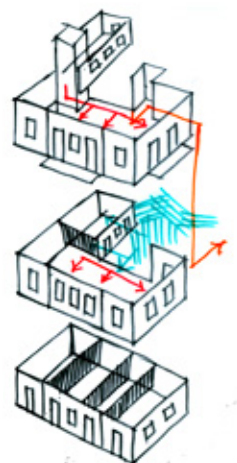

Κάτοψη υπογείου

- κτίριο Γ - αυλή-λοφάκι**
- σκληρό περιβλήμα - συμπαγές**
- μικρά ανοίγματα - ρυθμικότητα**
- συμμετρία στη όψη**
- κανόνες - κύρος**
- δωμάτια σε παράταξη - πρόσβαση από χαγιάτι/αυλή**
- συνδυασμός λαϊκής αρχιτεκτονικής με κλασικισμό**
- πυργάκι - τονίζεται η είσοδος**

2η φάση

Στη δεύτερη φάση χρήσης του κτιρίου η εσωτερική επικοινωνία των τριών επιπέδων καταργήθηκε και η είσοδος στο καθένα από αυτά ανεξαρτητοποιήθηκε. Στο ημι-υπόγειο διανοίχθηκαν πόρτες ώστε η πρόσβαση γινόταν πλέον απευθείας από την οδό Οικονόμου. Στην αυλή της ανατολικής πλευράς διατηρήθηκαν η είσοδος στο ισόγειο και το κλιμακοστάσιο που οδηγεί στον όροφο.

Λεπτομέρεια του πατώματος
Από το καεστραμένο
πάτωμα διακρίνεται η
διαστρωμάτωση των υλικών

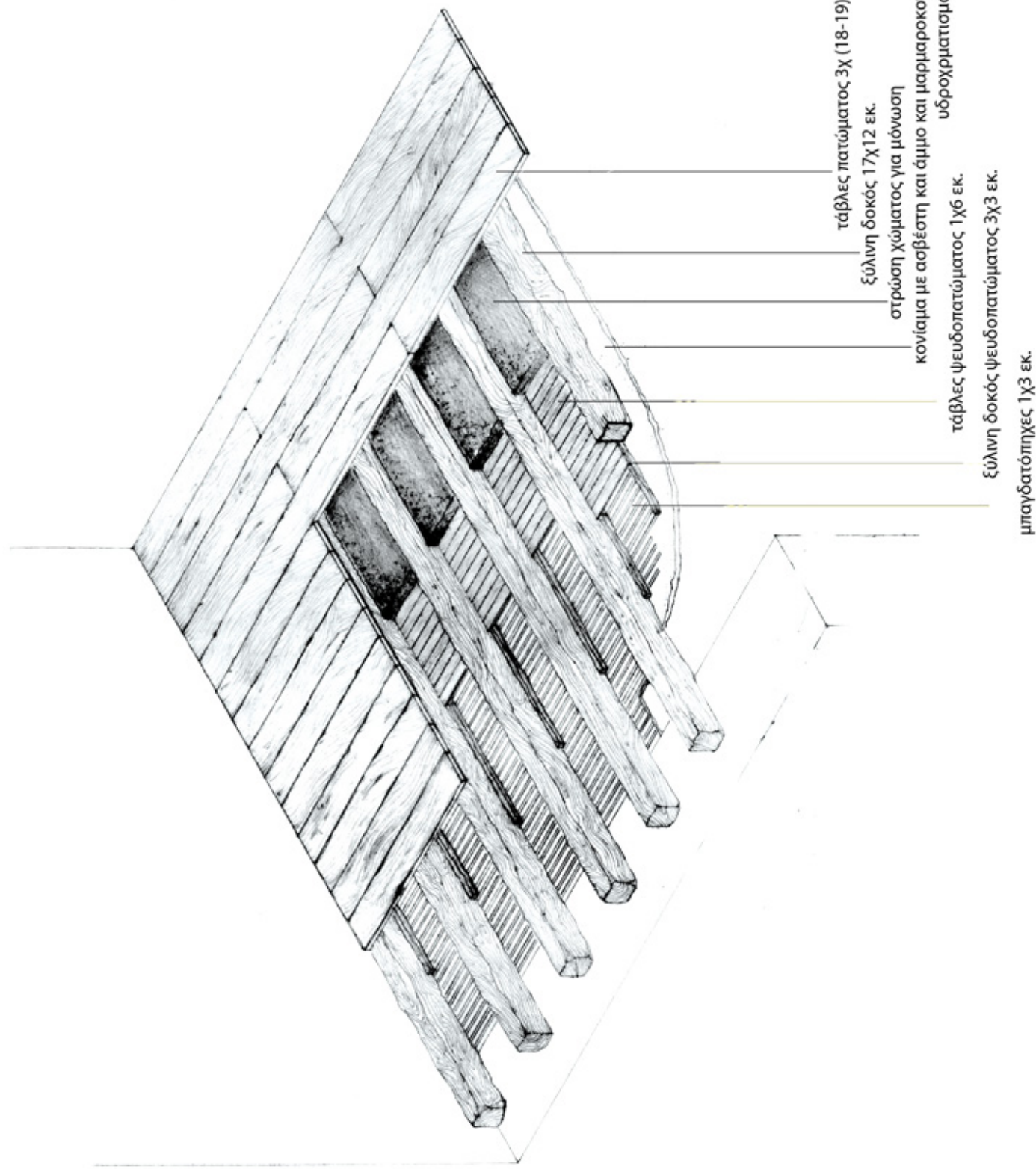

3.3

Λεπτομέρεια οροφής
Διακρίνονται οι μπαγδατόπηχες πάνω στις οποίες
εφαρμόζεται ο σοβάς

ανάλυση κτιρίου
μελέτης

Εσωτερική όψη
μαλκονόπορτας στα αριστερά
Μονόφυλλη πόρτα στο
εσωτερικό της οικίας

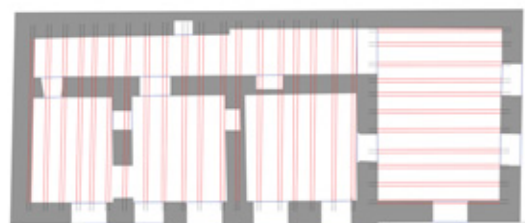
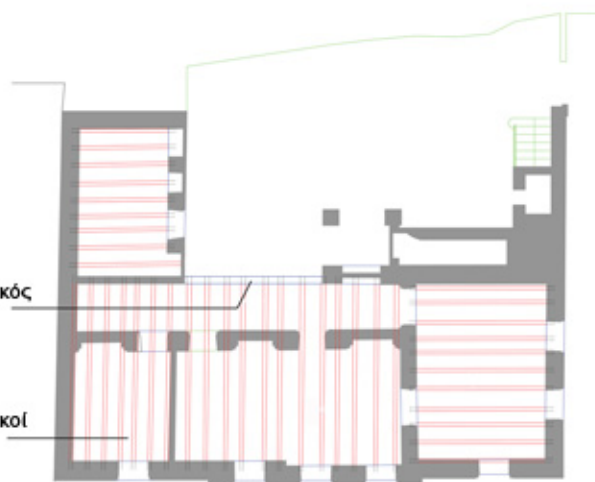
Λεπτομέρεια του
παραθύρου εσωτερικά
και εξωτερικά,
μεταλλικοί σύνδεσμοι
στην ένωση των κάθετων
στοιχείων του κινητού
μέρους του κουφώματος
και προσαρμογή στο
μντεσά αντίστοιχα

Στο σχέδιο φαίνεται η άνωψη των δοκαριών στήριξης του πατώματος του ισόγειου (κάτω) και του ορόφου (πάνω)

πρωτεύουσα δοκός

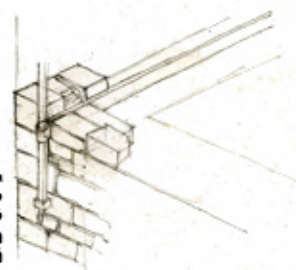
δευτερεύουσες δοκοί

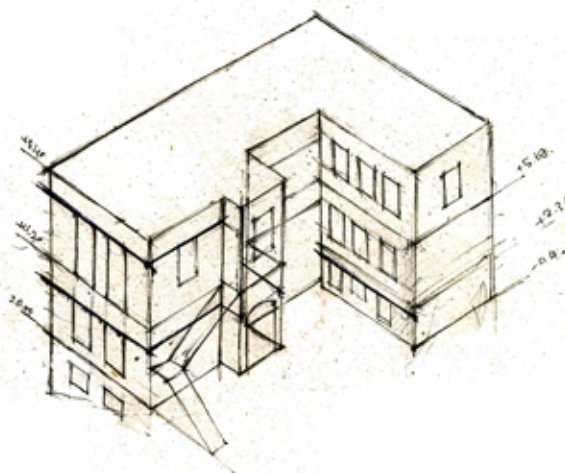
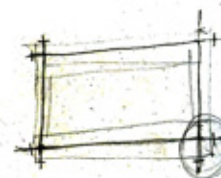
Μεταλλικός ελκυστήρας είναι εμφανής λόγω της μερικής κατάρρευσης ενός πρακτού στο βοηθητικό κτίσμα

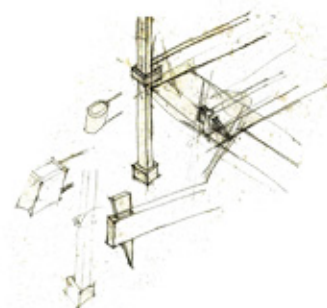
Λεπτομέρεια τοποθέτησης του μεταλλικού ελκυστήρα στη λιθοδομή

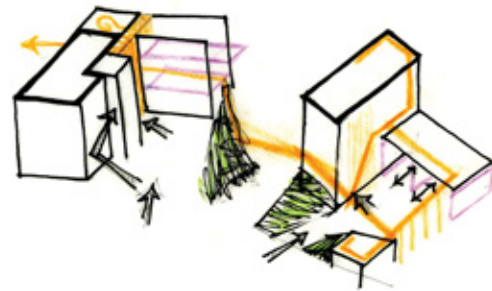

Οριζόντια τομή Κατά αυτόν τον τρόπο "δέχονται" οι ελκυστήρες την κατασκευή

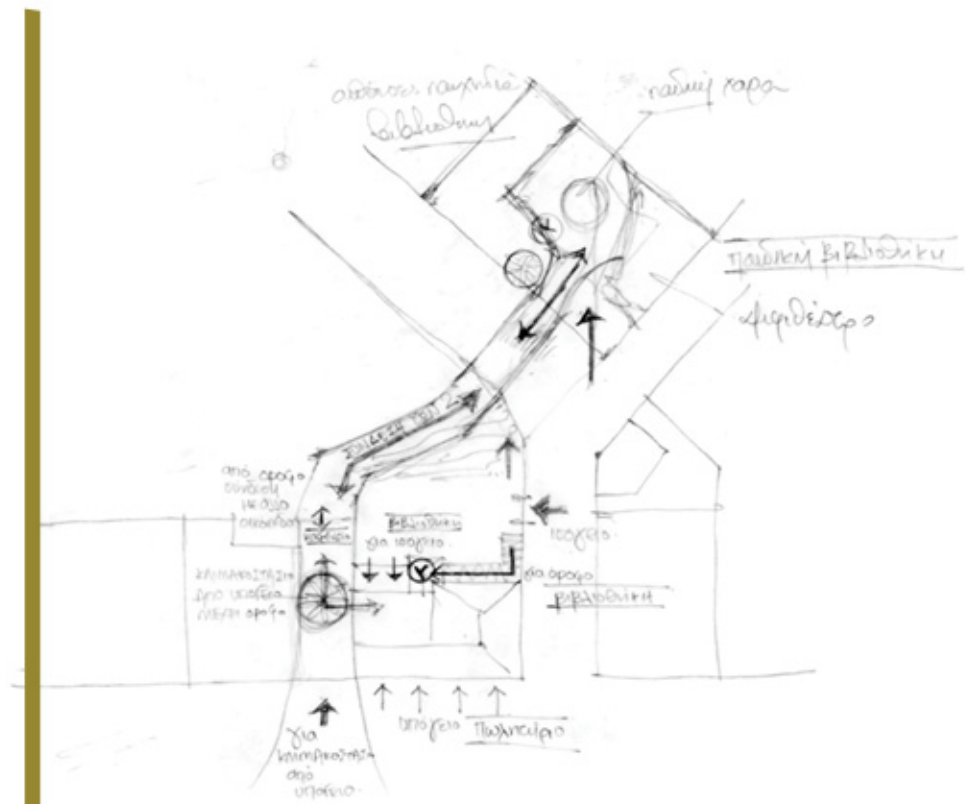

Φαίνονται οι στάθμες όπου εντοπίστηκε το σύστημα των ελκυστήρων

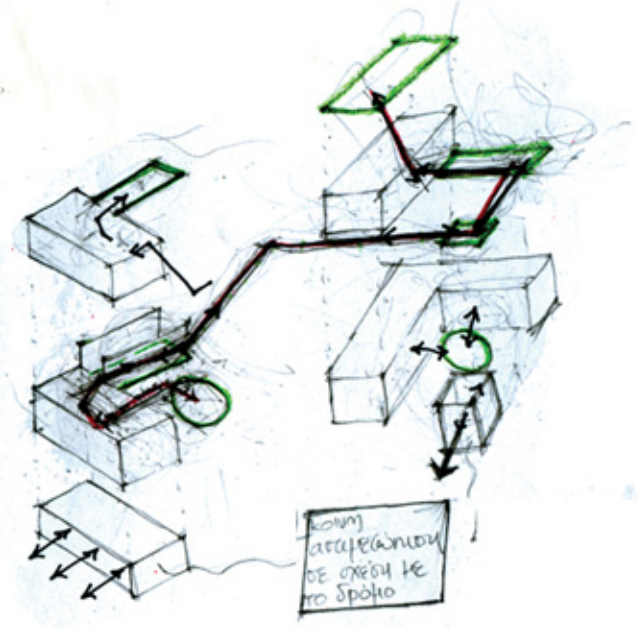
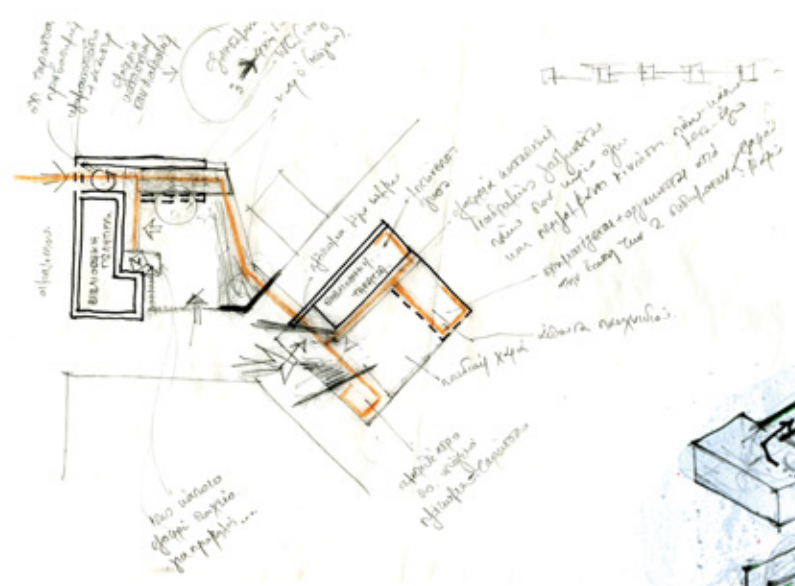
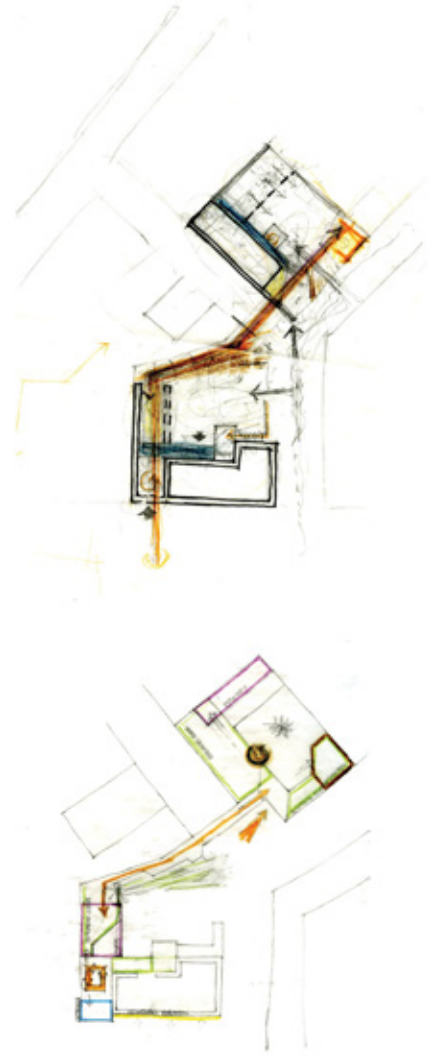
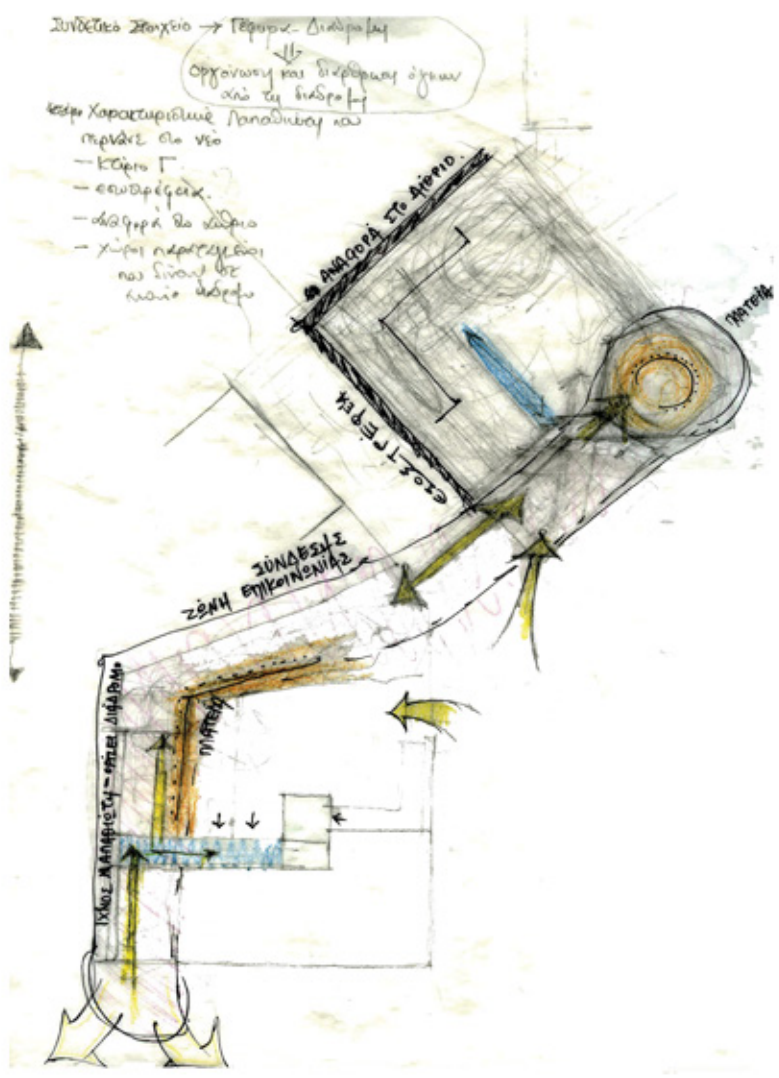

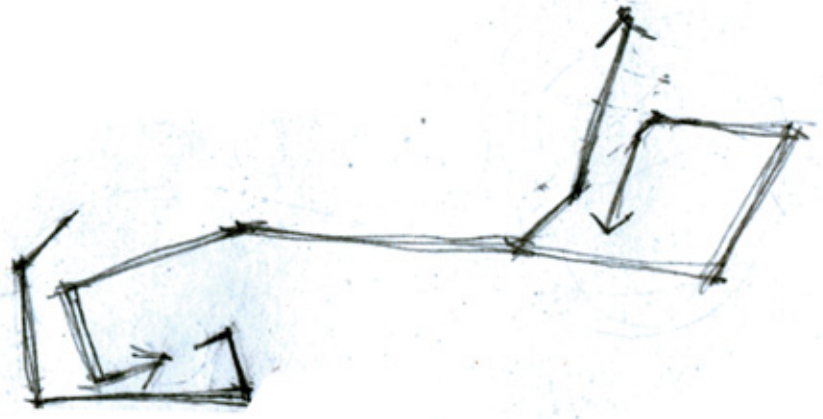
4.1

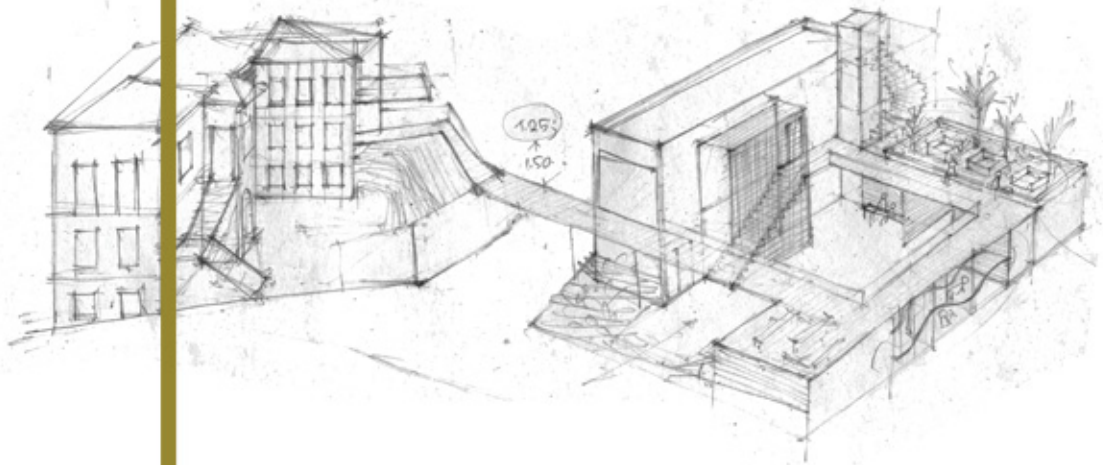
προσέγγιση

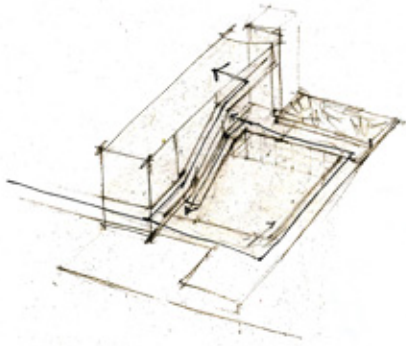

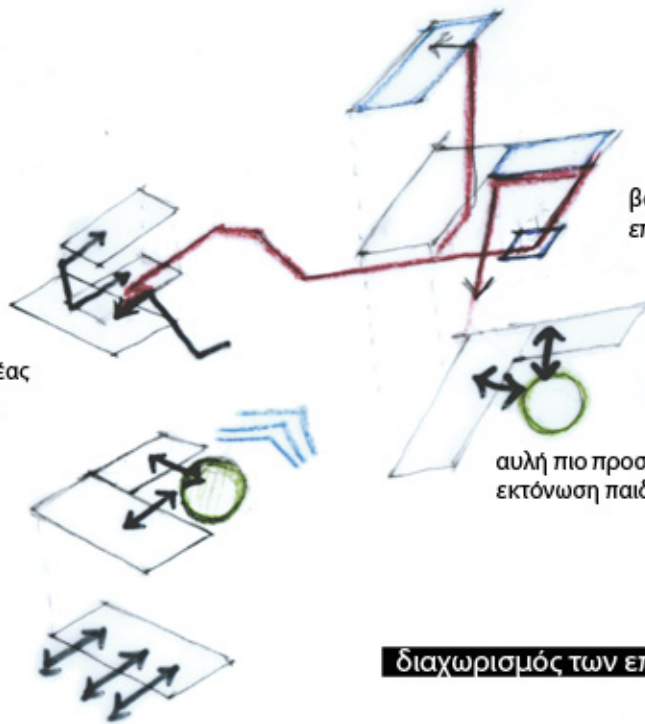
4.2

επεξεργασία

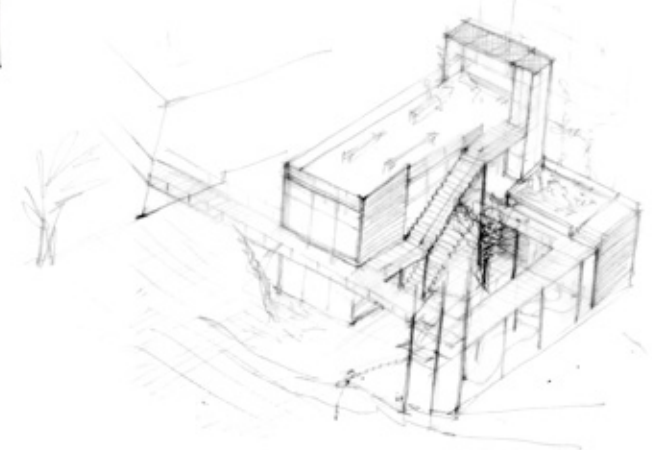
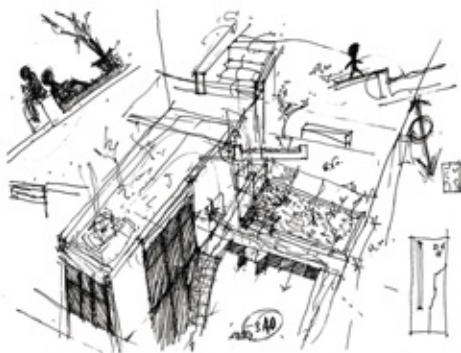
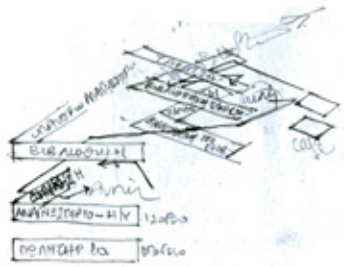
πυργάκι
 κεντρικός κόμβος _ σημείο
 σύνδεσης της διαδρομής [νέας
 κίνησης] με την υφιστάμενη
 κάθοδο προς την αυλή
 [πυρήνα] και τη βιβλιοθήκη

βασική κίνηση στο
 επίπεδο του ορόφου

αυλή πιο προστατευμένη _
 εκτόνωση παιδικού τμήματος

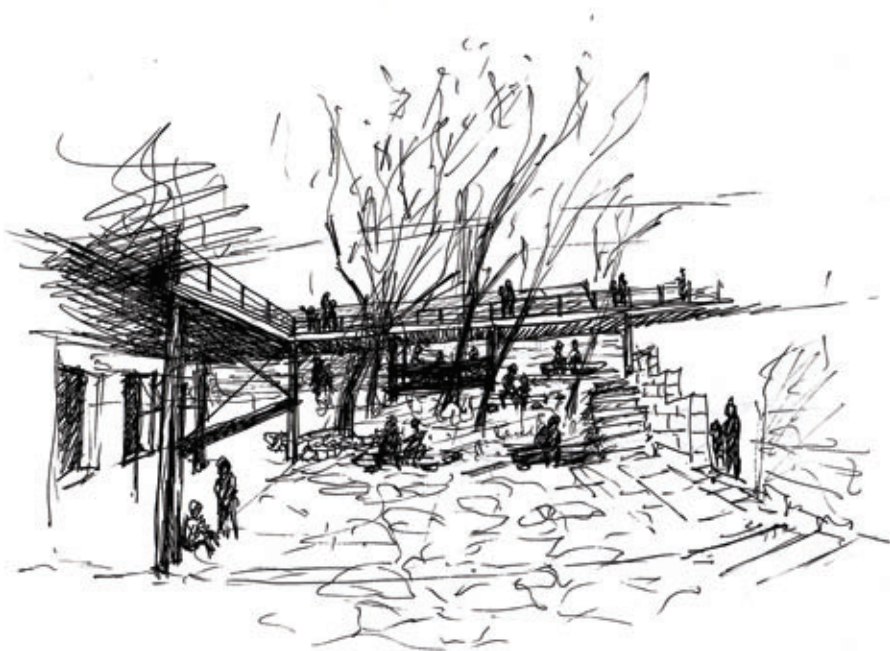
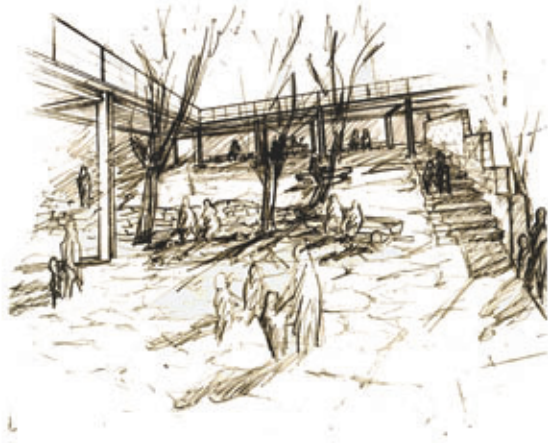
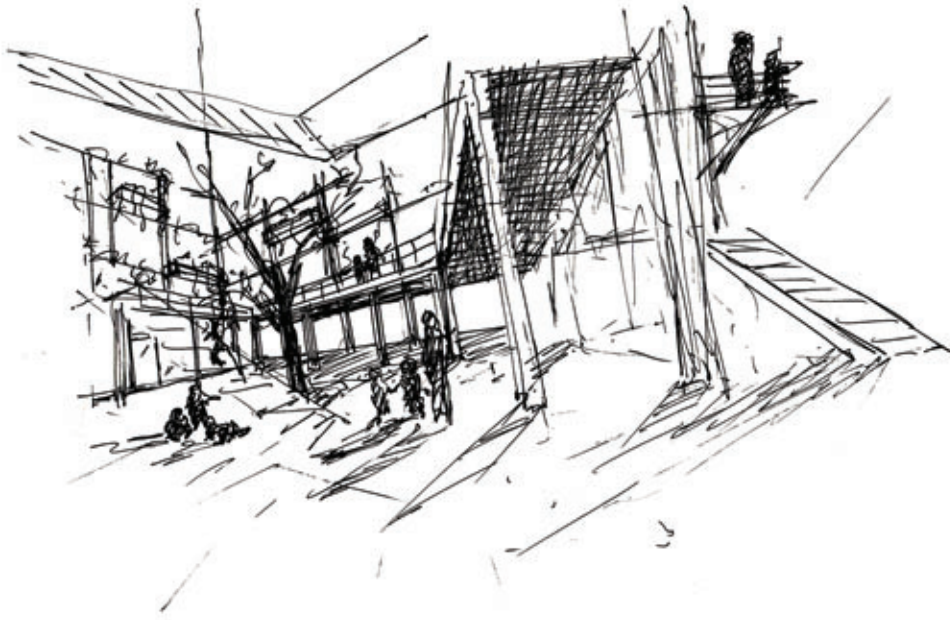
διαχωρισμός των επιπέδων

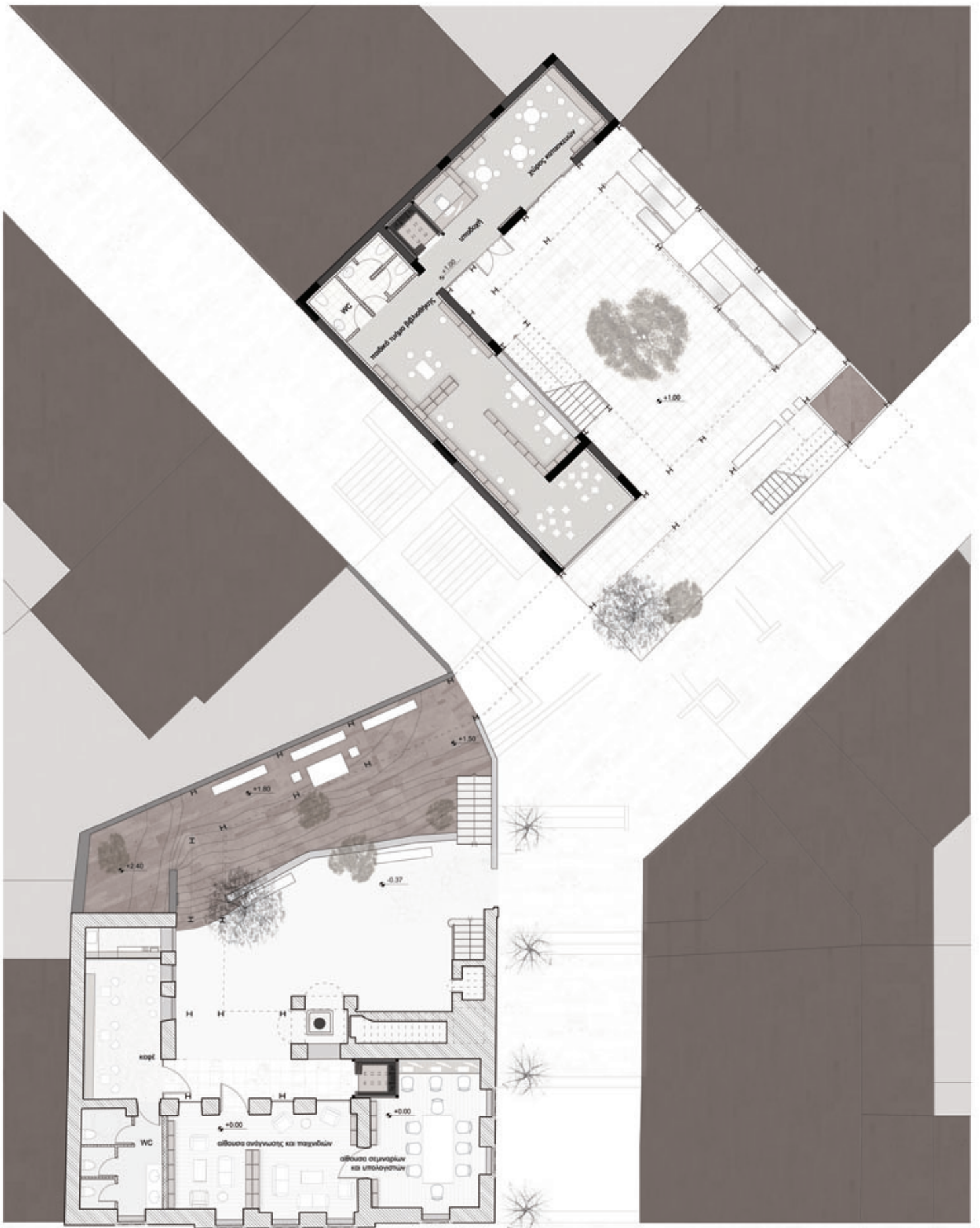

0 1 2 5 10 20m

κάτοψη στο -1.50 **5.1**

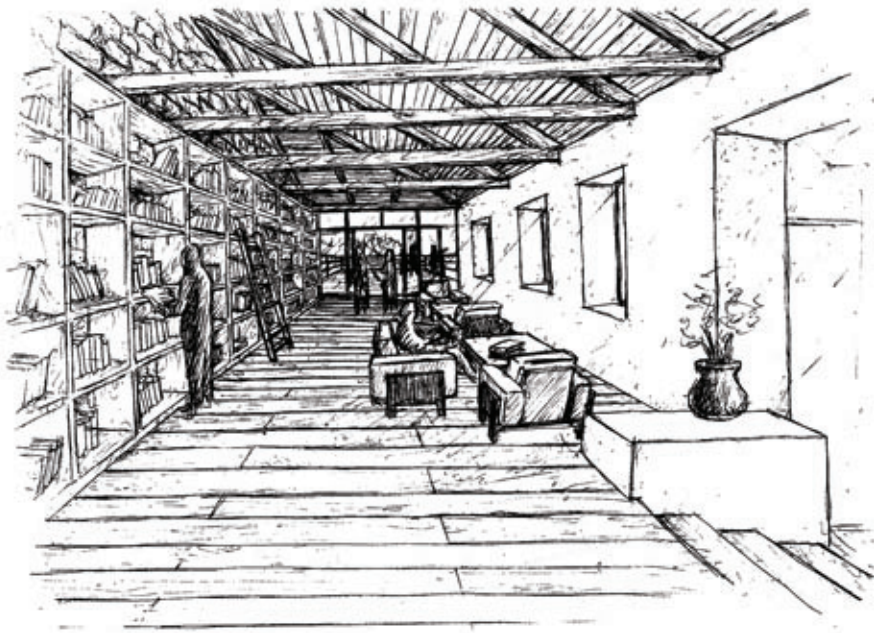
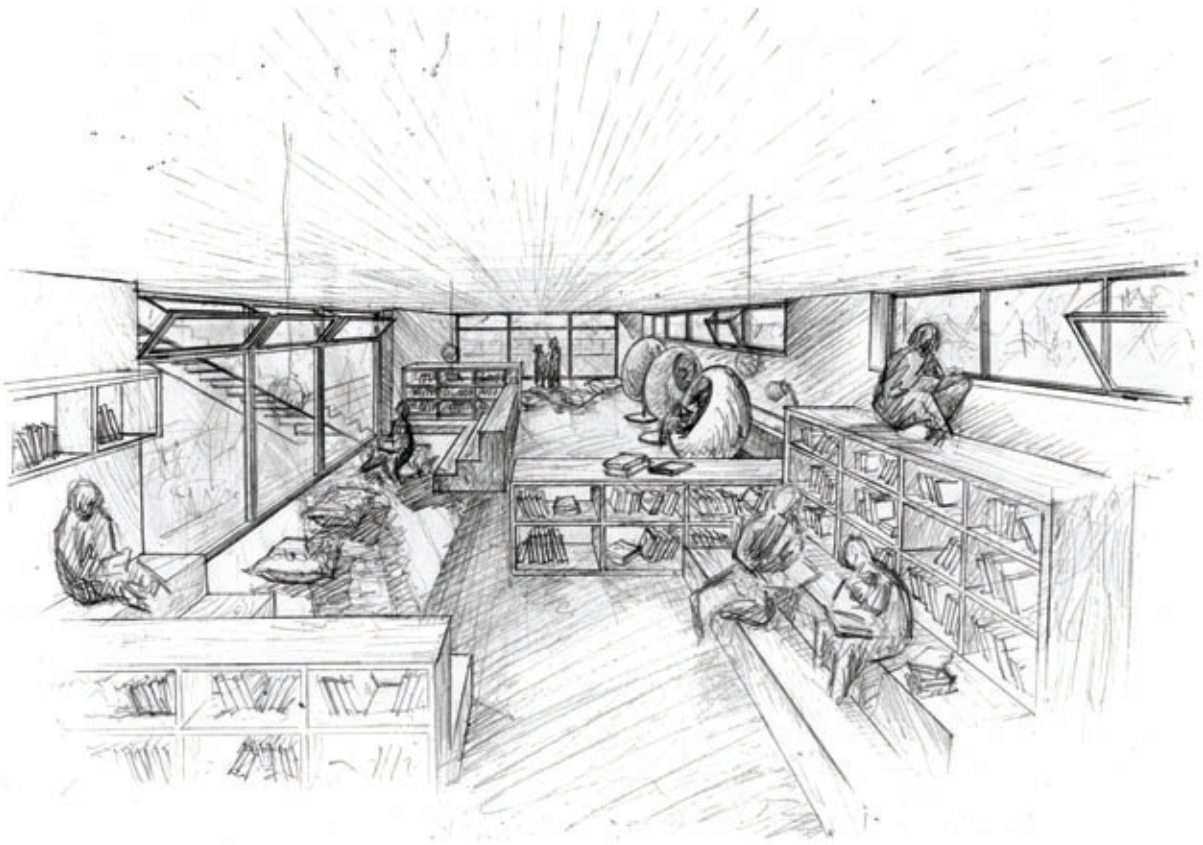

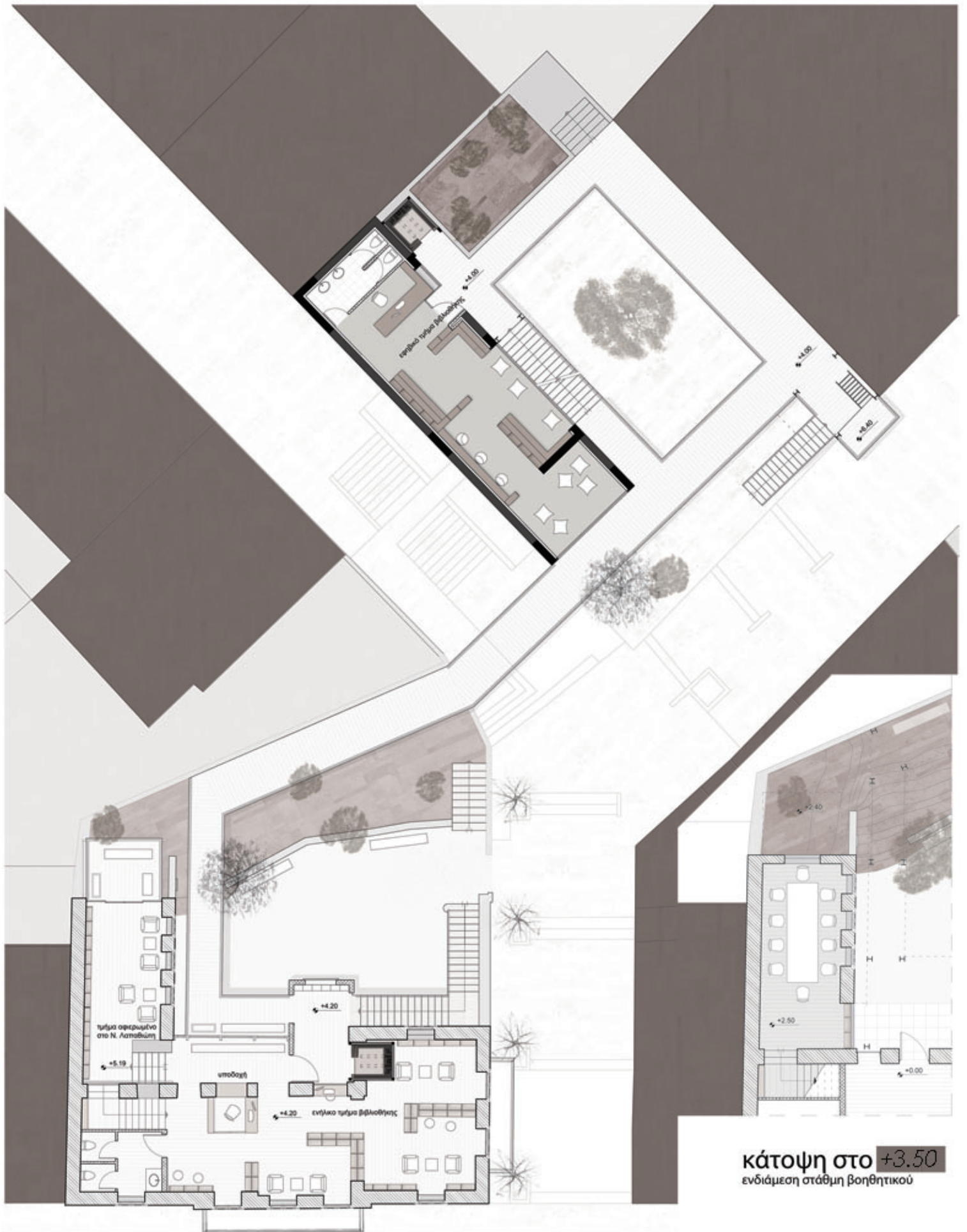

κάτοψη στο +2.00 _ πρόταση
 κάτοψη στο +1.50 _ οικία Λαπαθιώτη

5.2

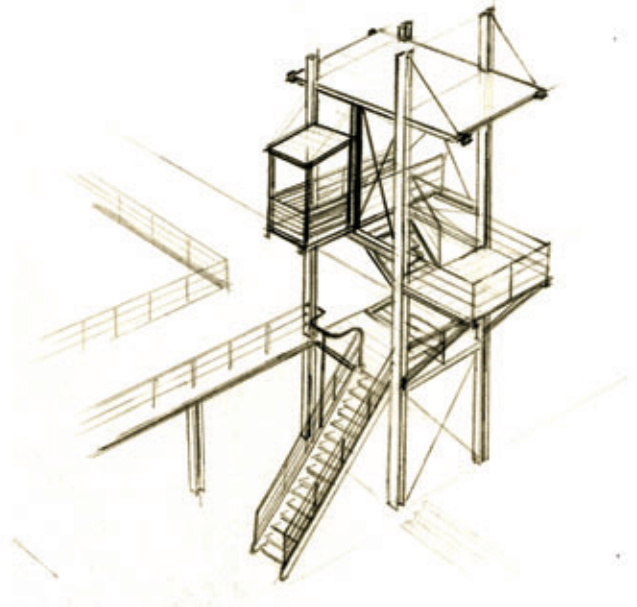
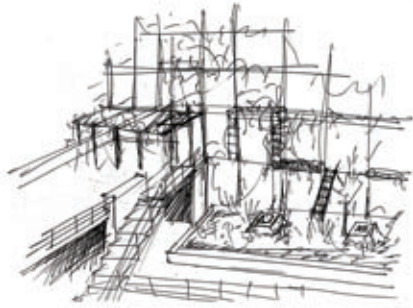

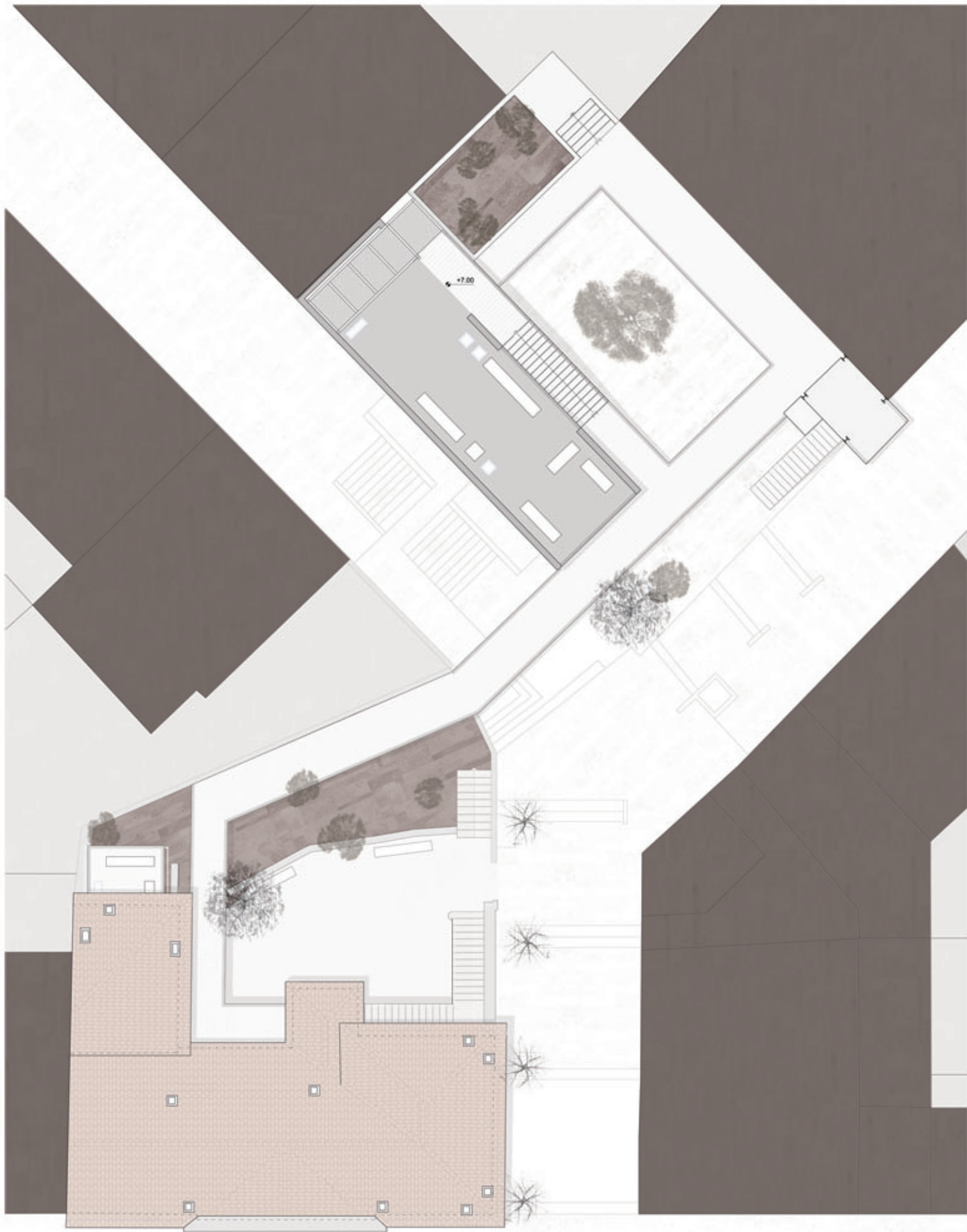
κάτοψη στο +3.50
ενδιάμεση στάση βοηθητικού

κάτοψη στο +6.50

5.3

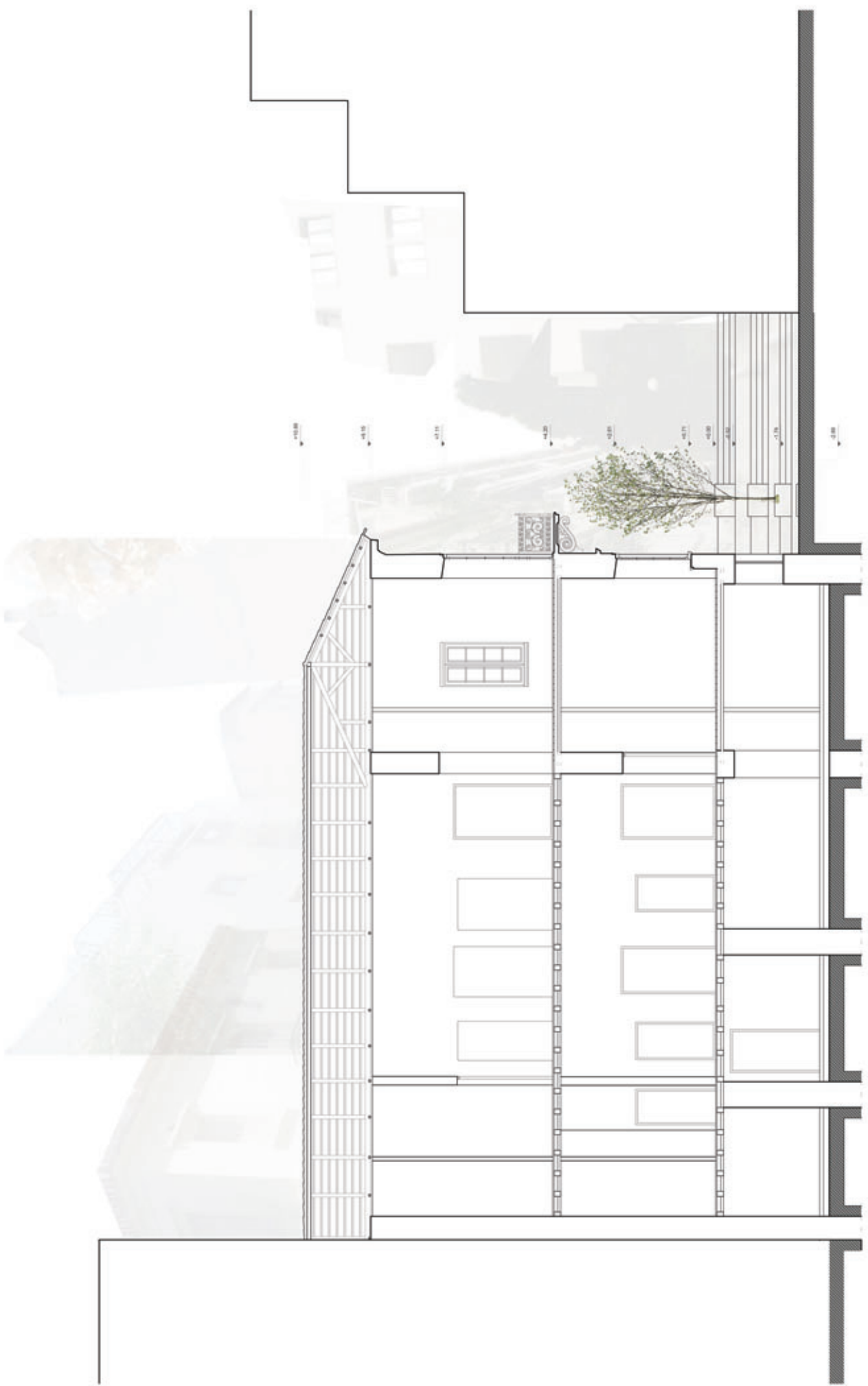

κάτοψη δωματίων

5.4

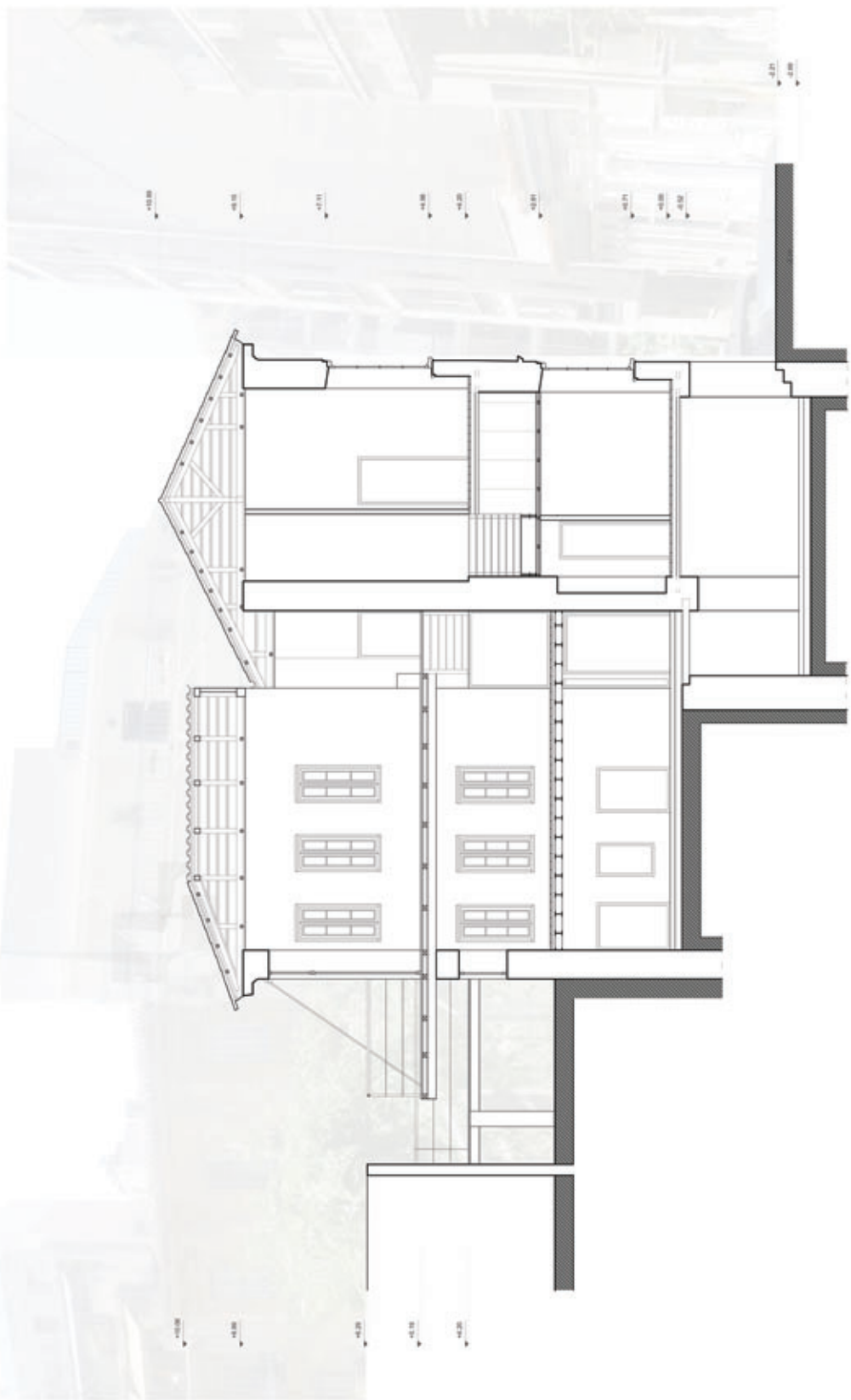

10.00
9.15
8.15
7.20
6.25
5.30
4.35
3.40
2.45

τομή Α-Α'

6.1

τομή Β-Β'

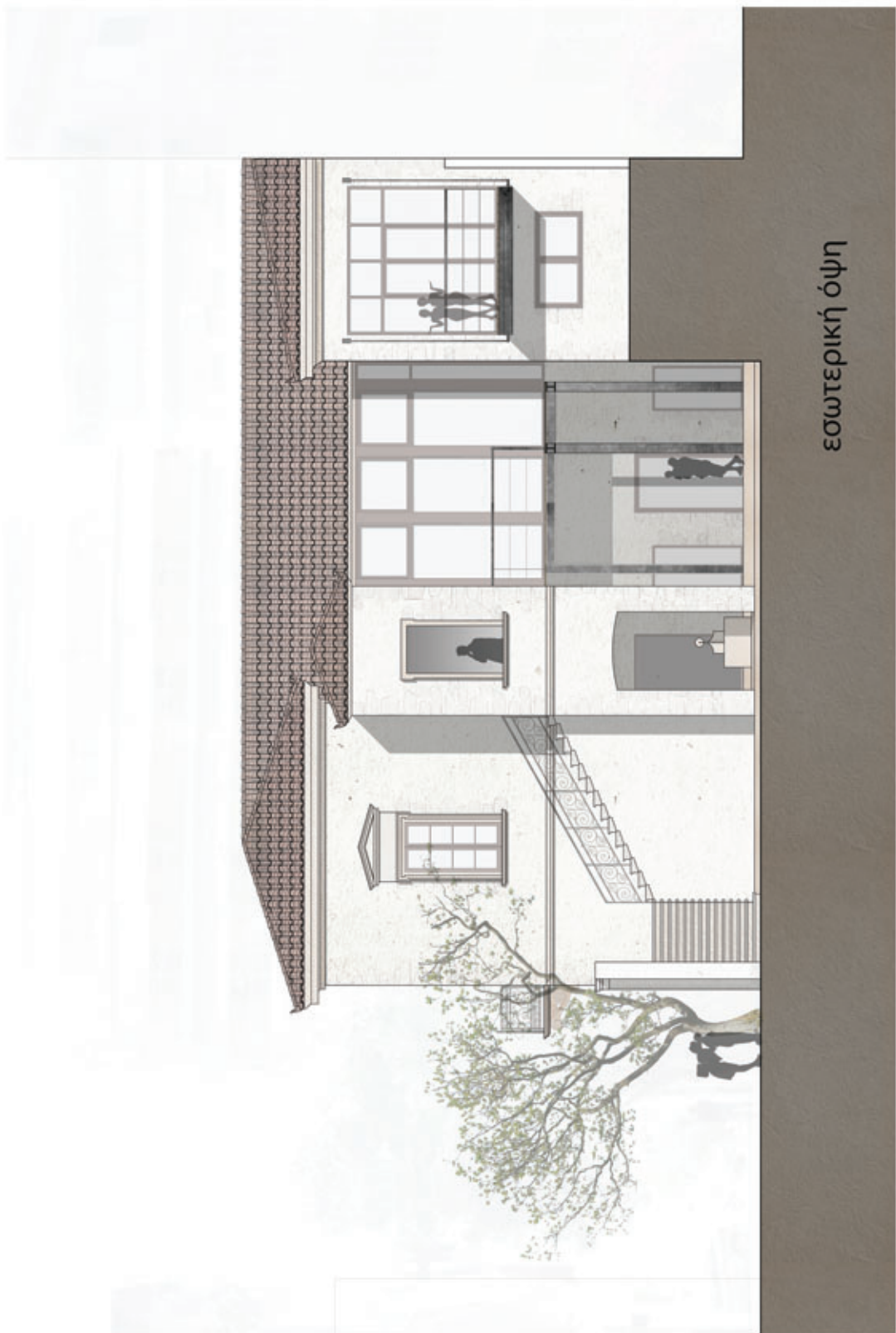

τομή Γ-Γ'

δυτική όψη

6.2

εσωτερική όψη

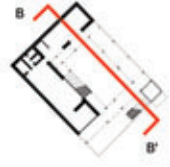

νότια όψη

τομή A-A'

6.3

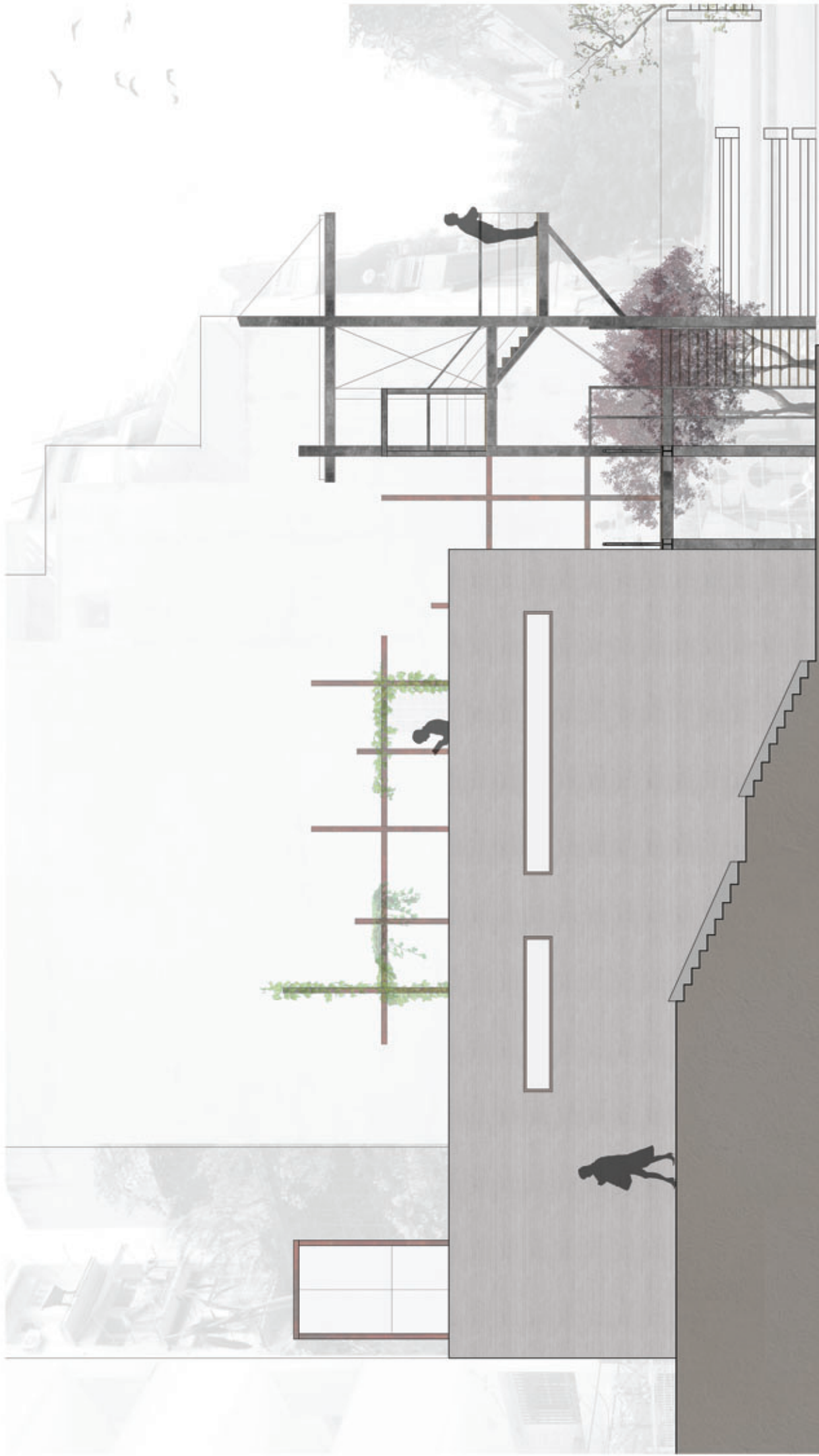

τομή B-B'

νοτιοδυτική όψη

6.4

βορειοδυτική όψη